

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

Nr. 143.

Braşov, Luni-Marti 1 (14) Iulie.

1903.

REDACTIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografa
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimt.
INSERATE
se primesc la Administraţiunea în
Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenföld & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek. A. Op-
pelik Nachf., Anton Ooppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicitar mai desă după tarifa
şi învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

"GAZETA" iesă în de-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şese luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din întru şi din
afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe şese
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe şese luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât şi inserţiunile
sunt a se plăti înainte.

Demisiunea ministrului cehic.

Foia oficială din Viena publică scrisoarea autografă, prin care împăratul primesc demisiunea ministrului pentru Boemia Dr. Rezek, mulţumindu-i pentru serviciile fidele, prestate cu devotament patriotic. Publicarea s'a făcut numai ieri, deşi era mai de mult hotărât, că ministrul cehic, mai de voie bună şi mai de silă, se va retrage.

Pauza cea mică, ce pare că a intervenit în desfăşurarea crizei ungare, de-oparte prin pregătirile ce le face guvernul în comisiunea dietală a armatei, ude se desbat proiectele de lege depuse pe biroul camerei de câtră noul ministru de honveđi, general Kolozsvary, de altă parte prin procesul de limpedire, ce se petrece în momentele de faţă în sinul extremilor din stânga, care va avé să decidă decât Kossuth, ori Barabaş va rămâne învingător pe teren.

Este deci tocmai la timp să aruncăm o privire şi asupra situaţiei interioare din Austria. Caracteristica acestei situaţiuni ni-o dă amintita scrisoară autografă împăratăscă. Ministrul Dr. Rezek a fost mijlocitor între guvern şi naţiunea cehică, a făcut, de când a membru al cabinetului Koerber, mari servicii Cehilor, rămânând credincios cauzei lor. I-a şi succes a câştiga însemnate avantagii pentru poporul său, mai ales pe teren administrativ şi economic, şi se pôte dice, că Dr. Rezek a veghiat în sinul guvernului şi a controlat toate faptele acestuia, ca, pe cât numai a fost cu putinţă să nu devêrşescă nimic, ce ar fi prejudiţios drepturilor şi intereselor naţionale.

De câte-ori se ivea vr'un pericol, Dr. Rezek alerga la Praga şi se consulta cu comitetul executiv al partidului cehic, ér întorcându-se la postul său, se silea să câştige valoare dorinţelor şi postulatelor naţionale. După natura lucrului ministrul cehic trebuia să fie cumpetat şi cu multă

consideraţiune şi faţă de politica guvernului.

Politica cehică însă luase în timpul din urmă un caracter tot mai pronunţat radical, fiind-că, precum scim, deputaţii cehi din Reichsrath se întorseră éráşii la tactica lor obstrucţionistă. Atunci conducerea partidului cehic cerea prea mult de-odată dela ministrul boem şi uitase un moment, că el era numai un ministru-funcţionar, fost profesor şi consilier al ministerului de instrucţiune şi că nu putea face minuni.

Totuşi i-a succes lui Rezek să aducă lucrurile acolo, încât Reichsrathul să fie amânat tocmai în acel moment, când obstrucţiunea cehică, din nou ivită pe scenă, provocase o mişcare în sinul celor-lalte partide în scop de a forma o majoritate (cu Polonii) şi a începe o luptă energică şi decisivă contra obstrucţiunei.

Deorece însă, în urma presiunei dela Praga, ministrul Rezek s'a fost întrepus pentru pretensiunile radicale ale clubului cehic, după cari guvernul Koerber, pentru a scăpa de obstrucţiune, avea să acorde Cehilor cunoscutul *minimum* al concesiunilor naţionale reclamate de aceştia — a intrat în conflict cu politica lui Koerber, care ţintese a nu se duşmăni nici cu Germanii şi așa s'a vedut silit a-şi da demisiunea, mai ales că ajunsese în prepus, că merge cu obstrucţiunea cehică.

Foile cehe ameninţă acum, că nu vor înceta cu obstrucţiunea până ce nu va fi silit şi Koerber a se retrage. Crisa din Ungaria şi fazele ei vor contribui numai ca Cehii să nu se mai mulţumescă cu un *minimum*, ci să pretindă mai mult. Vrând nevrând, dic ei, vor trebui să ne facă şi nouă concesiuni, cum au început să facă acum chiar şi kossuthiştilor.

În cât pentru scrisoarea autografă a împăratului câtră Dr. Koerber, foile ceheice susţin, că crisa e prin ea numai deocamdată pe vre-o

8—10 săptămâni amânată şi că după aceea éráşii va isbucni.

Aşa se presentă situaţiunea interioară din Austria şi nimeni nu va cuteza să afirme, că e mai puţin critică ca aceea a Ungariei. Dér așa-i făcut dualismul, încât or-ice sguiduire dintr'o parte trebuie să se resimţă şi în cealaltă şi nu de geaba ministrul de externe Goluchowski a trebuit să-şi amâne de trei ori plecarea sa în concediu de vară.

Cujus generis? Vorbind despre debutul noului deputat al Dobrei, în şedinţa de Miercuri a camerei ungare, „Drapelul“ din Lugos face următoarele întrebări:

„...Am dori să scim în numele cărui partid naţional român s'a prezentat d-l Vlad în dietă, căci până acum cel puţin n'avem cunoscinţă despre existenţa unui partid naţional român cu programul de la 1881... ciungărit.

„Până acum cunoscem numai curente, cari tind spre schimbarea concluserilor conferenţelor naţionale, dér n'avem cunoscinţă, că vre-unul din aceste curente să se fi încheat în partid naţional român.

„Ori a vorbit d-l Vlad în numele partidului naţional creat pe baza programului de la 1881 — până acum singurul partid naţional al Românilor din ţerile Coronei S-tului Ştefan? — Şi atunci trebuie lui să-şi lămurască poziţia sa faţă de d-l Vlad, care din proprie putere şi din voinţa alegătorilor săi de la Dobra a supus programul naţional de la 1881 unei grele şi fatale operaţiuni“...

In dieta ungară se urmêză desbaterea asupra programului ministrului-prezident. Aprópe fie-care şedinţa îşi are senzaţia ei. În şedinţa de Sâmbătă independistul Olay Lajos a atacat violent dinastia. „Faţă cu fidelitatea naţiunei“, dicse Olay, „dinastia de Habsburg s'a nisuit tot-deuna a-ne ciunti constituţia, a ni-o confisca şi a face din noi o provincie. Guvernele maghiare n'au apêrat nici-odată interesele naţiunei, ci au fost slugi plecate ale Vienei“. — Presidentul a chemat la ordine pe orator, independişti însă l'au aplaudat. Olay continuând dicse,

că Viena nu vré să lase a-se întări Maghiarii în contra naţionalităţilor, fiind-că vré să conteze pe naţionalităţi. — Interesant a fost şi discursul, ce l'a ţinut în şedinţa de Vineri I. Hock. Acesta făcuse parte din marele partid liberal guvernamental, din care însă a eşit acum şi s'a alăturat taberei, care e decisă a urma lupta pentru „postulatele naţionale“ în armată. El a atacat fracţiunea-kossuth din partidul independist şi a ironisat-o cu succes, asemănându-o cu cloca, ce timp de două săptămâni stă minunat pe ouă, în săptămâna a treia însă sare din cuib şi nu vré să mai clocescă, dicând, că are să scotă puii în timp mai potrivit.

Pentru săptămâna acéstă s'au înscris la cuvânt Beöthy, Ugron, Bartha, Vazsonyi, toţi antigubernamentali şi obstrucţionişti. „Magyarország“ asigură, că 60—70 este numărul acelor, cari vor continua lupta pentru „postulatele naţionale“.

Conferenţa interparlamentară se va ţine în Viena în zilele de 24, 25 şi 26 August. În camera seniorilor. La conferenţă vor lua parte numeroşi membri din România.

Demisiunea ministrului ceh. Maj. Rezek. În autograful ce i-l'a adresat împăratul, se dă expresie dorinţei de a conta şi pe viitor la serviciile lui. Cehii sunt indignaţi pentru căderea lui Rezek şi dic, că guvernul nu-l mai pot considera de aci înainte ca *neutral*, deci vor lupta cu toate mijlocele admisibile contra lui. Dacă Cehii vor face obstrucţiune contra proiectelor pactului şi contra noiei legi militare, confusie are să fie şi mai mare şi situaţia critică de aci are să se repete în proporţii mult mai ameninţătoare.

Noua lege militară. „Reichswehr“ din Viena spune, că noua legemilitară va cere 175,000 recruţi şi 16,000 sub-ofiţeri mai mult pentru contingentul de pace. Sporul întreg va fi de 87.900 ómeni.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Eroul.

De Maxim Gorki.

Prin furnicarul de ómeni ce se adu-
se la târg, îşi făcea drum un moşneg.
Prâncenele îi erau încrunţate, ochii-i pri-
eau trist şi întrebător. Pe faţa lui păr-
ă şi lăbărţată o mirişte de perî cărunţi.
A îmbrăcat într'o manta militară ér pe
apt fi strălucia crucea sf. George şi mai
alte medalii. În locul piciorului stâng, per-
t în răsboi, avea un picior greu de lemn,
ce se adâncea în zăpadă lăsând urme
unde.

Neguşătorii stabili îşi întorceau pri-
vile, când zăriră pe acest bătrân şi slă-
nog şi pe feţele lor puteai ceti o espre-
de grije, de ciudă şi plictisélă.

Bătrânul trecea pe dinaintea lor şi
îndrepta în spre locul, unde steteau că-
rele ţeranilor. Acolo se opri înaintea

unei căruţe şi întrebă, ca şi cum ar vrea
să cumpere:

— „Sunt bune găsele?“
— „Cea mai prima! Ia veđi! Numai
grăsime!“

Bătrânul luă o găscă în mâna dréptă,
o cântări ca un pricepător, o pipăi, o mi-
rosi şi apoi dicse de-odată câtră ţeran:

— „Ehei, ce mai găsece erau şi prin
Bulgaria! Ce mai slănină aveau!“

— „Unde dicii, că erau găsecele
acelea?“

— „În Bulgaria — dincolo de Bal-
cani... scii unde a fost răsboiul cu Turcii.
Comandantul nostru era Escelenţa Sa, Ge-
neraliul Skobelew...“

— „Bine, bine!“ — răspuse ţeranul.
„Am mai auđit noi d'ald'astea, vorba e
însă, că şi găsecele mele sunt bune.“

— „Veđi tu crucea asta?, replică
invalidul, arătând cu degetul spre pieptul
său, „Skobelew cu mâna lui m'i-a pus'o
aici.“

Muşchii din faţa veteranului svioniau,
ochii lui scăpărau şi cu mândrie îşi dădu

vechiul şi mohoritul său chipiu pe urechea
stângă.

— „Sub-ofiţer Migunow, — hurra!
Cu propria lui mană...“

— „Ia ascultă, dragul meu, să ré-
mănem la găscă“, răspuse ţeranul indi-
ferent. De-abia acuma veduse el, că n'are
de a face cu un muşteriu ca lumea şi în-
torcându-şi privirea de la invalid, căuta
cu ochii în mulţime un muşteriu adevê-
rat. Migunow însă se înfierbênta din ce în
ce mai mult.

— „Căpitanul nostru Swanwits, imi
strigă la réndul său: Migunow, te-ai pur-
tat ca un leu!... şi m'a sărutat...“

— „Ia dă-te la o parte!... Nu veđi
că stai în drumul ómenilor, cari vréu să
cumpere?“ şi l'a împins cu mâna la o
parte.

Veteranul nu se infuriă, dér vâpaia
ochilor lui se stinse. El aruncă o privire
plină de reproş asupra ţeranului şi tră-
gându-şi chipiul pe ochi plecă de lângă
căruţa fără să mai dică un cuvânt. În târg
era o învălmăşélă şi un sgomot asurđitor.

Schiopătând prin glóta de ómeni, îşi căuta
pe cine-va, care să-l asculte cum pove-
tesce el retragerea sa din Iani-Zaphra.
Turcii îl strîmtoraseră grozav şi el era în
fruntea companiei. Ardea de dorul să gă-
sescă un suflet de om, cu care să pótă
vorbi despre diua cea mai mai frumoasă a
vieţii sale, despre diua, când cel mai eroic
general i-a đis lui: *Eroul!*... Dér nimeni nu
voia să-l asculte, nimeni nu-l băga în
sémă, nimeni nu-l întreba unde şi-a per-
dut piciorul şi pentru ce a căpêtat crucea.

Se simte atât de părăsit şi năcăjit,
fiind-că nimeni nu-i dă nici o atenţiune.

De câte-ori a privit el în fata morţii
fără să-i fi fost frică! Acestor ómeni însă
li-e frică chiar şi când numai le vorbesc
de mórte. O singură mângăiere mai are
bietul om, mângăierea ce i-o dă consciinţa,
că totă acéstă glóta este mai pe jos de-
cât el. Ei n'au crucea sf. George pe piept
nici nu o vor avé vre-odată. Ei nici-odată
nu vor puté fi — eroi.

Şi totuşi se stinge de dorul să gă-
sescă o fiinţă omenescă, căreia să-i spună

Un răsărit

la strigătul de alarmă din Timișoara.*)

IV.

Să trecem acum la statistica unghurească.

Statistica populației ne arată pentru anii 1881—90 o scădere numerică a populației pentru Săcele și fostul scaun al Săliștei cu 3—5% și pentru 1891—90 cu alte 5—6%. Alte recensăminte mai noue, arată că în Săcele în cei 20—30 de ani din urmă s'au dărâmat și pustiit atâtea decimii și sute de case; la o sută și mai bine au fost cumpărate de Ciangăi de la Români boerici și numărul alegătorilor maghiari în Săcele s'a înmulțit așa de tare, în cât covârșește actualmente cu totul pe cel al Românilor, — limba maghiară se întinde progresiv și ocupă în continuu teren.

Este de prisos a insista mult asupra mortalității grozave la Români a copiilor mici sub 7 ani. Putem contesta în parte unele date — dăr puținul progres numeric al populației de confesiunea gr. orientală și gr. cat. din Ungaria și Transilvania nu-l putem nega, pe când la confesiunea greco-orientală în Croația și Slavonia el este foarte însemnat. Stagnațiunea este prea micul spor, — evident că la gr. orientali se referă mai mult la Români de cât la Sârbi, cari sunt mai bine situați materialicesce și pôte și mai culți, — pe când dintre gr. cat. pôte Rutenii stau și mai rău economiccesce, decât Români. În orice cas trebuie să fim cu luare aminte și să nu ne prea lăudăm cu mulțimea de copii, — cari pier în vreme și se duc și cheltuelile avute cu ei.

Acum ceva despre mișcările de comutare a mizeriei.

D-l Lupăș în descrierea Săliștei citată mai sus, reproduce în resumat un proiect al bar. S. Bruckenthal compus la 1795 pentru regularea scaunului Săliștei și a satelor cedepindeau de el. — Trebuie să amintim aci, că bar. S. Bruckenthal a fost cel dintâi și mai vestit *economist* al Ardealului până în ziua de astăzi, a căreia sistemă financiară a rămas multă vreme în vigore, ér ecaretele de gospodărie ale lui au durat mai bine de o sută de ani. Intre altele herghelia statului de la Sâmbăta de jos este adăpostită în palatul, grajdurile și ecaretele ridicade de Bruckenthal. Pagubă însă, că Români s'au putut folosi prea puțin de operele de cultură ale lui. Pe cât cu-

*) A se vedé n-rele Gazetei 188, 139 și 141.

ce fel de erou este el — Migunow. De diminéta până séra, lihnit de fôme și degerând de frig, cutrieră tégul și se încercă a-și povesti faptele răsboinice. Tot mereu începe să povestéscă și nici odată nu sfêrșesce. Nu e nimeni în tég, care să-i asculte poveștile.

Și bétrânul Migunow, vedénd că a ajuns de prisos și că nimeni nu mai are trebuință de el, vedéndu-se pârăsit și uitat, — este copleșit de o ciudă strașnică împotriva acestor ómeni. Trecénd printre ei îi ghiontesce, la început par'că din întemplantare, apoi mai dinadins, îi ghiontesce și asta-i ușuréză sufletul.

Intră câte-odată și prin crășme. Chelnerii însă-l primesc cu risete și-l batjocuresc.

Décă se întemplantă să nu-l batjocurescă, atunci bétrânul soldat se duce de la o masă la alta căutând mereu pe cine-va, care să aibă răbdarea de a-l asculta. Și décă se întemplantă să găséscă vre-unul, o cum i-se transfiguréză fața, cum i-se dăpână vorbele de pe buze, cum îi strălu-

nóscem noi ađi jurstările de atunci, ei a avut o influință destul de remarcabilă — și între Români cine nu scie că George Lazar din Avrig a fost sprijinit, ținut de el la școlele înalte din Viena, înainte de a trece în Muntenia.

In planul de organizare al scaunului Săliște, Bruckenthal arată beneficiile — noi ám đice darurile gratuite — ale naturii, ale acelor sate ale Săliștei: 1) Pășuni largi, 2) Păduri mari, 3) Viile, cari produc un vin mai slab ca mediocru, 4) Grădinile (ferite de vânturi). 5) Morii de fâină, téscuri și piue, cu téguri și 6) Ferestrele de scânduri.

ÉR ca scăderi acele sate au: 1) hotarul petros și nisipos, 2) lipsa de séménături, fiind-că nu au loc șes, ci tot deluri și văi (*pare că pe Ardél terenul ar fi mai aședat*) și al 4-lea nu pot produce atâtea bucate, ca să le ajungă și trebuie să agoniséză hrana din industrie și negoț, ori a 5-a lucrând mai cu sémă pe hotarul altor sate, în parte.

Ei bine în decurs de 108 ani Români din satele acele din jurul Săliștei, au îmbrățișat ore cuvintele și povețele lui Bruckenthal, ca să se pună cu stăruință pe *cultura grădiniilor*, la care clima o favoriséză într'un mod excepțional, și să îmbrățișeze cu duimul meseriile și negoțul ei, séu cari nu au pământ suficient de hrană. Acestea la Sălișteni și probabil altele la fel altora la Făgărășeni și Olteni, puși în condițiuni analóge au fost povețele lui Bruckenthal acum o sută și mai bine de ani.

(Va urma.)

Cluj Bóla papei. Univ. Library

A trecut deja o săptămână de când a sosit prima scire despre bóla gravă a papei. De atunci se luptă bétrânul pontifice cu mórtea și îndată ce venea o scire favorabilă, numai decât sosia altă scire despre agravarea bólei.

În ziua de 10 Iulie i-s'a făcut a doua operație, în urma căreia sf. părinte s'a ușurat întru câtva, așa că ultimul buletin anunță o îndreptare. Cu tóte acestea îngrijirile continuă, de órece după constatarea profesorului Rossoni, care a aprobat întru tóte tratamentul lui Lapponi și Mazzoni, inima și rărunchii funcționéză defectuos. Catastrofa se pôte aștepta în fie-care moment și numai organismul físic estraordinar al Papei mai întârzie desnodaamentul.

Călătoria la Paris a regelui Victor Emanuel s'a amănat pe timp nedeterminat.

O telegramă de la 12 Iulie anunță, că în Vatican e liniște. Papa dórme, din care cauză profesorul Mazzoni nu l'a mai

cesc ochii! Atunci să-l vedeți cum își umflă fălcile, când vrea să imiteze bubuitul tunurilor și strigătele de comandă!..

Ómenii rid de bietul moșneag, dér el nu aude risetul lor, căci se află de parte de acești ómeni, departe... dincolo de Balcani, unde pământul i-a beut din sânge și unde era să-și piérdă viața!..

— „Ia plécă de-aici! Nu ne mai toca atâta la urechi!“

Și chelnerii îl dau afară de spate. El însă se mai opresce un moment și dă cu piciorul lui de lemn mánios în podele. Apoi iese încet și rușinat. Dér inima lui vibreză încă de amintirile, ce i-s'au răscolit.

El stă în gazdă la un păsărar și-și are colțul lui după cuptor. În colțul acesta întunecos se retrage el și se bucură că are căldură, érá când vine acasă mánhit, că nu și-a găsit pe cine-va, care să-i asculte povestirile, îl audí mormăind:

„Ce diavoli, ce diavoli! Nici nu vréu să mă asculte!... Ce draci împelițăți!“

Horia.

visitat. Înainte de a adormi, papa a rugat pe Lapponi să se retragă și densusul și să se odihnéscă.

Medicii declară, că papa, decă nu se va întâmpla vr'o complicațiune, în starea în care se află actualmente, va puté trăi încă *multe zile și chiar săptămâni*.

Điarului „Berl. Tgbl.“ i-se depeșéză din Roma:

În vatican nu vedé decât figuri oboșite și deprimade. Soldații, servitorii, gendarmii, cu un cuvânt toți din Vatican sunt istoviți de insomnie și mánhire. Gardiștii elvețieni, cari vegheză în anticamerile papei, au trebuit să-și cedeze priciurile monseniorilor și prelaților, ér ei petrec nopțile cum pot, pe scaune, ori în picioare. Nu-i mai cunosci pe acești gardiști, cari altădată erau așa de voinici. Jurnalisti stau și mai rău. Un reporter engles a căpétat friguri și a fost transportat la spital. Trimisul special al unui điar din Milano după două nopți nedurmite s'a îmbolnăvit și a fost internat într'un spital. Un reporter local din Roma n'a durmit cincî nopți după oaltă și în ziua de 11 Iulie a căđut lovit de apoplexie în fața porții de bronz a Vaticanului.

Telegramele ce sosesc đilnic în Vatican le duc la cancelaria secretarului de stat în coșuri. Toți suveranii chiar și cei necreștini, au cerut informații. Intre aceștia se află și sultanul. Se înțelege că nu se pot da răspunsuri decât telegramelor, ce sosesc de la suverani, cardinali séu persoane prea înalte.

În Roma sosesc đilnic sute și mii de ómeni. În hoteluri nu mai este loc.

Consiliul liberal al provinciei *Neapol* și-a exprimat simpatiile față cu sf. Părinte Regretele în Italia sunt unanime.

În ziua de 11 Iulie au sosit la Vatican 11.000 telegrame. Chiar și *patriarhii* gr. orientali din răsărit încă au trimis telegrame cu urări de însănătoșare. Doctorilor *Lapponi* și *Mazzoni* le sosesc đilnic numeroșe daruri și bani cu rugămintea de a vindeca pe papa. Alții le trimit rețete și staturi telegrafice. Din America s'a anunțat espedarea unor medicamente, picături și alifii, pe cari decă le vor întrebuița, trimițetorii asigură, că papa se va vindeca. Mulți pictori și sculptori s'au oferit să-i facă portretul séu masca mortuară. Peste 200 de chimiști și farmaciști s'au oferit să-l îmbalsameze.

SCIRILE DILEI.

— 30 Iunie v.

Secțiunile științifice-literare ale „Asociațiunei“ vor ținé o ședință plenară în 14 Iulie n. la Sibiiu.

Intronisarea episcopului Dr. Demetriu Radu. Vicariul capitular din Oradea-mare Dr. Augustin *Lauran* prin circulara Nr. 2192/903 aduce la cunoscința clerului diecesei, că la 2 August va avé loc intronisarea solemnă a noului episcop, ér în ziua următoare 3 August, se va ținé un consistoriu plenar, la care sunt invitați toți asesorii consistoriali. Cu această ocaziune vicariul capitular mulțumescce clerului pentru sprijinul, ce i-l'a dat în timpul vacanței scaunului, întru guvernarea provisorică a diecesei.

După cum aflăm din „Unirea“, episcopul Dr. Radu, înainte de a-și ocupa scaunul, a vizitat comuna sa natală Uifalău (Alba-inferióră), și a petrecut o đî în casa părinților séi, améndoi în viață, unde a fost obiectul unor entusiaste ovațiuni din partea poporului.

Din archidieceasa de Alba-Iulia. Dr. Aug. *Bunea* a fost numit administrator al domeniilor fundatiionale și fisc consistorial. Dr. Victor *Smigelski* a fost numit inspector școlar archidiececan și președinte la reuniunea bisericésă și de asigurare. Ales. *Uilacan*, fu numit administrator adjunct al domeniilor. Dr. Isidor *Marcu* membru în comisiunea pentru revisuirea cărților bisericesci, ér *Silvestru Nestor* și *Emiliu Viciu*, prof., au fost numiți asesorii consistoriali.

Legea colonisărilor. Foile unghuresci spun, că ministrul de agricultură *Daranyi* va presenta în curénd dietei proiectul de lege asupra colonisărilor și parcelărilor. Că ce fel de dispozițiuni se iau în acest proiect, am arétat într'unul din numerile trecute ale fóiei nóstre.

Nouă fundatiune. Rêposatul preot în Tievaniul-mare (diec. Lugoșului) *Sofronie Pascu* și-a testat tótă averea, care se ridică la suma de 20.000 cor., ca fundatiune pentru stipendii.

Kossuth și Barabas. Doi adversari în acelaș partid. Améndoi umblă pe capete să-și întărescă pozițiunea în partid. S'au certat și s'au desfăcut unii de cătră alții în urma faimósei învoeli dintre Kossuth cu Hedervary. Barabas a convocat pe ziua de mâne, Marți, o conferență la care a invitat 60 de independiști. În conferența acésta se va decide asupra sortii obstrucțiunei. Francisc Kossut încă a convocat pe ziua de mâne și la aceeași oră o conferență. Kossuth face apel la toți căți vréu să-l asculte, ca să lupte în interesul *teritoriului vamal independent*. É curios, că tot asta o cere acum și Banffy.

Sentița în procesul fraudelor. Tribunalul Ilfov secția I, presidat de d-l Mavrodin, prim-președinte, asistat de d-nii Balș și Schina membrii, după o deliberare de 4 ore, s'a pronunțat Sâmbăta în afacerea fraudelor de la ministeriul român de finanțe la orele 5 și 45. Prin acésta sentița sunt condamnați: Al. *Parisianu*: la 5 ani. 124 cu 40 c. p. 2000 lei amendă. *Vasile Dumitrescu*. 124, 40 și 60, la 4 ani. *Dan Albahari*: 3 ani. 2000 amendă. *Aron Behar*: 3 ani. *Rafael Bally*: 1 an și 6 luni *Moreno Albahari*: 1 an și 6 luni. Obligă pe toți să plătescă solidar statului 500.000 lei daune. Sentița s'a dat cu drept de apel pentru toți și cu drept de opoziție pentru Parisianu.

Daranyi — candidat de deputat. În urma demisiunei fostului ministru de honveđi br. Geza Fejervary și a eșirii lui din partidul liberal, mandatul de deputat din Timișoara a rămas vacant. Timișorenii guvernamentali au oferit mandatul noului ministru president Khuen-Hedervary. Alegerea se va face în curénd. Hedervary are ca adversar pe *Bokanyi* Dezső unul din conducetorii partidului social-democrat. Socialiștii din Timișoara au pus candidatura acestuia, și se organizéză pentru lupta electorală decisivă. — Interesant!

„Semnele timpului“. În ultimul număr al revistei literare „*Lucaferul*“ din Budapesta cetim o poesie, care își bate joc de credinciosul care îngenuche umilit înaintea lui Dumneđu, și apoteoséză pe ateul, care blastemă pe Dumneđu. Poesia este semnată cu trei stele și pórta titlul „De aș fi“. O lăsăm să urmeze:

De aș fi eu Dumneđu în cer, Celor ce mila mea o cer, Cu umilit cucernic gând, — Țérinii fruntea așternând, *Eu le-aș trimite tuturor Un fulger pe aripă de nor, Genunchii lor de cerșitor*

Străfulgerând.

De-aș fi eu Domnul Dumneđu, Oșinditorului ateu, Ce rostul meu a căutat, Și rostul meu a blăstemat — De după aripă de nor, O rađă i-aș trimite 'n sbor, *Să-l pot privi pe 'nvingetor*

Incununat.

Și revista acésta este organul literar al „tinerei nóstre generațiuni“...

Regularea pășunatului. Magistratul orașului Brașov va presenta în ședința din Iulie un proiect de statut pentru regularea pășunatului. Cei interesați pot consulta acest proiect în biroul magistratului (departeméntul pentru administrarea realităților).

Petreceři. Inteligența rom. din Ciucea și împrejurime va aranja o petrecere la 19 Iulie din incidental adunării desp. „*Hidra Huedin*“ al Asociațiunei. Venitul curat destinat bisericiei gr. cat. din Ciucea. Părțel de intrare: de persoană 2 cor., de familie cu 2 membri 3-50, ér de la d-

membrii în sus 5 cor. — Inteligența română din *Sintereag* și împrejurime va aranja o petrecere la 26 Iulie n. în *Sintereag* în favorul bisericeii și școlii rom. gr. cat. de acolo. Intrarea: de persoană 1 cor. 60 b., în familie 1 cor. 20 b.

Tragere la țintă. Măne Marți 14 Iulie de la orele 5 dimineața până la 2 p. m. batalionul 3 al reg. 2 de infanterie va eși în Poiană la tragere la țintă. Poliția publică acosta cu observarea, că accesul Poianei este sever interzis în timpul tirului.

Incheierea anului școlar la gimnaziul gr. or. român din Brașov.

Eri, în 29 Iunie st. v., a avut loc încheierea solemnă a anului școlar la gimnaziul român din localitate. Corpul profesoral, elevii, părinții și un public foarte numeros compus din dame și domni, amici ai școlii, au asistat la această solemnitate. La orele 10^{3/4}, sosind profesorii și elevii de la biserica sf. Nicolae, unde au asistat la sf. liturghie, mulțumind lui Dumnezeu pentru sprijinul, de care au fost împărțșiți în cursul anului, serbarea se începe prin intonarea imnului religios: „Tu cel ce lumea ai mântuit“, executat de corul tinerimei sub conducerea d-lui G. Dima.

Apoi urcă tribuna d-l director Virgil Onițiu și rostesc un discurs având ca temă una din virtuțile cele mai frumoase, ce împodobesc sufletul omului, „recunoscința“.

D-l director, în discursul său, pe care îl publicăm mai jos în întregime, spune, că și-a luat tema acesta din motivul, că la solemnitatea încheierii anului școlar vede asistând pe tinerii, cari înainte de asta cu șase ani au terminat aici școlile secundare. Ei au venit să îndeplinească un act de recunoscință față cu școala, la care și-au pus temelul cunoștințelor necesare pentru lupta vieții.

În numele domnilor, cari au venit la înțelnirea jubilară de 10 ani, răspunde în cuvinte avântate d-l protopop Procopie Givulescu din Radna.

Înainte de a se începe distribuirea premiilor, d-l director explică elevilor însemnătatea acestor premii, apoi se prezintă pe rând elevii, cărora d-l profesor de religie Făgărășanu le dă cărțile de premii. Etă numele acestor elevi: V. Vlaicu din cl. VII, D. Cazacu, Victor Jula și I. Băleanu din cl. V. Sim. Turtea și Ermil Iianțu din cl. IV, V. Jura, V. Tampa, C. Coltofeanu, C. Mărcăș și I. Burduloiu din cl. III. I. Garoiu și Liviu Popescu din cl. II. G. Davidescu și Tarcuinu Prișcu din cl. I. Iosif Herșcu și G. Armășaru din cl. III reală, G. Bucșa cl. II r. și Aurel Ștefanovici din cl. I reală.

Întelnirea de 10 ani

a absolvenților de la 1893 ai gimnaziului din Brașov.

La solemnitatea împărțirii premiilor, despre care vorbim la alt loc, au asistat următorii domni, cari au depus maturitatea la 1893: 1. Axente Banciu profesor la gimn. gr. or. rom. din Brașov, 2. C. Dure paroch în Mehadia, cu dōmna, 3. Tiberiu Eremia ing. la serviciul central de poduri și șosele în Bucuresci, 4. Procopie Givulescu protopop în Radna, 5. Ioan Ionică, inginer silvic în Zărnești, 6. Dr. Constantin Lăcea profesor la gimnaziul gr. or. român din Brașov, 7. Romul Măierușanu, paroch în Șiria, 8. Iosif Maxim, inginer Brașov, 9. Aurel Pop, inginer în Stuttgart, 10. Dr. Octavian Vasu avocat în Făgărăș cu dōmna.

Și-au scusat absența: I. Stan, preot în Bocșa română, Iosif Enescu, diacon Sibiu, Dr. Remus Chiein, candidat de avocat Timișoara, Dr. Vinc. Marcovici, cand. de avocat Timișoara, Dr. Nic. Petrovici avocat Lugoj, ér unul Dr. Botoș, farmacist a murit.

Séra la orele 8 a avut loc o cină comună în sala din etaj de la „Gewerbeverein“. Afară de tinerii jubilar, amintiți

mai sus, erau de față vr'o 70 de persoane, dame și domni din societatea Brașovénă. Cu deosebire domnii profesori, în mare parte foști profesori și ai jubilarilor, au ținut să onoreze cu prezența lor acest banchet. Am remarcat pe d-l director Onițiu apoi profesorii: Pande Dima, Gh. Dima, Ilasievici, A. Bărcănu, Făgărășanu, Socaciu, Dr. Blaga, Bogdan, Panțu, Dr. Bunea, Ciortea, M. Navrea, P. Roșca, cei mai mulți cu familiile.

La banchet s'a beut vin vechi de Cuvin procurat de domnii jubilar prin intervenția părintelui protopop Givulescu. S'au rostit câteva toast de cătră domnii Ax. Banciu, directorul Onițiu, părintele Dr. Saftu, d. Andrei Bărcănu.

Un cor bărbătesc improvisat a executat mai multe cântec sub conducerea d-lui A. Pop, ér escelenta musică a lui Gh. Diou a executat cele mai frumoase cântec naționale. Pe la orele 11 s'a încins o horă din cele mai vesele. Rar s'a văduț o animație și armonie atât de perfectă, ca la această întelnire.

În cursul banchetului s'au citit scrisori și telegrame de felicitare de la domnii: Lazar Nastasi gara Ghimpați, Dr. Brăncușe Lugoj, V. Goldiș Arad, Enescu Sibiu, și Stan, Bocșa română.

Discurs festiv

rostit de directorul V. Oniț cu ocaziunea încheierii anului școlar la gimnaziul român din Brașov.

Iubită tinerime școlară!
Domnilor și dōmnelor!

Mare, foarte mare este numărul acelor virtuți, al căror complex alcătuiesc caracterul moral al omului: această țintă supremă a oricărui învățător în școlă.

Și decă — din noroc — virtuțile nu ar fi de la natură strîns legate între olaltă, așa de strîns, încât omul, care este împodobit cu 1—2 virtuți cardinale, în același timp trebuie să le aibă și pe celelalte, — ar trebui să perdem nădejdea de a ni-le pute vr'odată însuși.

Să-mi dați voie să relev de astădată una singură dintre multe virtuți, cari constituie podoba sufletului omenesc și s'encerc tot-odată a arăta, cum această singură virtute este de la natura sa strîns legată de o serie întregă de virtuți alese, fără de cari ea nu pōte să existe. Virtutea aceasta, despre care voi să vorbesc astăzi, este: „Recunoscința“.

Ce este dér recunoscința?

„Recunoscința“ este o virtute, care isvorește dintr'un sentiment de stimă și iubire devotată față cu aceia, de la cari ființa noastră s'a împărțșit vr'odată cu un bine. Acest sentiment își ajunge punctul de culminațiune, când se afirmă ca o voință tare pentru de-a rēplăti cu bine binele, de care ne-am împărțșit. Și decă voința aceasta tare rămâne continuă și ne-strămutată 'n viața noastră întregă, atunci ea este o virtute alésă: *virtutea recunoscinții*.

Cine nu-și aduce aminte de farmecul viu al basmelor noastre populare, cari în graiul lor simplu și năiv ne povestesc despre recunoscința câte unui animal față cu voinicul ce i-a făcut vr'un bine? Cine nu-și aduce aminte cu multă mire sufletescă de pescele năzdrăvan, a cărui viață o crūțase voinicul din poveste, ér pescele la timp de mare cumpenă pentru voinic. îi găsesce și îi aduce din apele mării pe iapa vrăjită a babei blăstămate, ce i-se dase lui în pază, salvând astfel viața scumpă a voinicului. Cine a uitat istoria șorecelului, care din recunoscința a scăpat leul din cursă, rođend funiile, în cari se prinsese?

Recunoscința, pe care o admirăm și la animale, ne apare la *ōmeni*, ființe superioare, într'o formă mai înaltă și mai fină și în chipuri mai variate.

Recunoscința, ca virtute omenescă, este mama unei *serii* întregi de virtuți. Etă cum!

Vieța, bunăstarea, sănătatea, cultura, pozițiunea noastră socială, succesele noastre ideale și materiale, în sfîrșit tot ce suntem și ce avem noi, avem să mulțumim de fapt la o serie infinită de factori, cari au conlucrat și împreună au ajutat, ca noi să fim împărțșiiți de tot ael bine, ce ni-l ofere ziua de azi.

Cu cât este cineva mai cult, cu cât mai profund scie pētrunde gândul lui în problemele rațiunii și în fine cu cât mai independent este modul său de a judeca, cu atât ochiul minții sale va recunoște un număr mai mare de factori, cari au

conlucrat la realizarea acelei bunăstări, de care el ađi ca individ se bucură. Din această recunoscere a minții sale însé se va nasce în mod involuntar o serie nesfîrșită de sentimente viu de recunoscință în inima lui față cu întreaga mulțime de factori amintiți. Și aceste serii de sentimente de recunoscință constituie de fapt o serie mare de tot atâtea virtuți alese, suprema poddōbă a sufletului omenesc.

Câteva exemple.

Omul cu adevărat cult, pe lângă sentimentul de recunoscință față cu părinții săi trupesei, primii și cei mai evidenți binefăcători ai fiesce căruia dintre noi, așa-dér pe lângă *iubirea și cinstirea părinților*, nu va uita nici-odată de binefăcerile culturii, pe cari le-a primit în școlă de la dascălii săi, acești părinți spiritali ai lui, el va fi decă în totă viața lui recunoscător față cu aceștia.

Omul cu adevărat cult nu va uita, că școlile, în cari a crescut, s'au înălțat din sudōrea și dragostea nēmului mare, a națiunii din care el face parte, că ele lucrăz pe pământul scump și strămoșesc al patriei, care ne hrănesce și ne ocrotesc, că binefăcerile păcii le gustă mulțămită stăpânirii înțelepte a monarhului, a părintelui țării, — și etă că sufletul lui s'a împodobit cu o nouă serie de virtuți mari și nobile: *iubirea de nēm, iubirea de țēră și loialitatea de cetățen*.

De câte-orî sufletul omului cu adevărat cult va sta uitat și pētruns de măreția naturii, de balsamul înviietor al aerului limpede, de rēcōrea recreatoare a apei de isvor, de parfumul prōspēt al cōdrului înverđit, de căldura rađei blānde de sōre, — de atâtea-orî gândul lui se va înălța blānd și umilit cu un profund sentiment de recunoscință cătră marele duh creator al întregii măreții, de care ne desfătam și care ne dă viață, — cătră Creatorul lumilor: Dumnezeu! Etă o nouă virtute isvorită din recunoscință: *frica lui Dumnezeu*, cea mai alésă virtute a sufletului de creștin.

Iubirea de părinți, iubirea față cu educatorii noștri spiritali, iubirea de nēm și de patrie, loialitatea cetățenescă și frica lui Dumnezeu, — etă, iubită tinerime școlară, o serie întregă de virtuți cardinale, de podōbe mandle ale sufletului, cari tōte din același loc isvōrăsc, adecă din sentimentul de recunoscință.

Etă de ce vă đic, iubiților elevi, din totă convingerea sufletului meu:

Pătrundă-se inimile vōstre fragede, iubiți elevi, de aceste adevăruri, înzestrați-vē sufletele vōstre cu virtutea recunoscinței cătră toți binefăcătorii vōstri și o mângăiere dulce să va încuibă în inimile vōstre, o multă mire senină, fericită și dușmană oricărui egoism, — ér de altă parte îmbogăți-se va sufletul vōstru cu o sēmă mare de virtuți nobile, cari prin podōba lor vē vor înălța și distinge pe voi totdeuna între ōmeni...

Dér, mă veți întreba, de ce 'mi-am propus să vorbesc astăzi tocmai despre această temă? Au dōră lipsa de recunoscință a devenit o bōlă așa de generală la noi, în cât să impună o lecure grabnică?

Nu, iubiților!... Nu ca să vē pun în vedere o virtute, ce ne lipsesc, am vorbit eu ađi despre virtutea recunoscinței. Din contră. Am vorbit despre această virtute tocmai din cauza, că în đia de astăzi ea se manifestă chiar aci în sinul nostru, într'un act solemn și mare.

An de an absolvēz școlile noastre o serie de tineri, cari înzestrați cu testimonii de maturitate plăc 'n lumea largă sē-și agonisēscă calificațiunea superiōră și specială pentru cariera, pe care și-au ales. Și din mulțimea acesta de elevi absolvenți ai școlilor noastre, s'a găsit o serie de iubiți elevi ai acestor școlē, ađi ōmeni cu distinse poziții sociale: preoți, profesori, ingineri, avocați, cari tocmai ađi se implinesc 10 ani de când au absolvat studiile gimnasiale și cari au ținut, ca din acest prilej festiv, să alerge din cele 4 unghiuri ale lumii romānesci și să se adune cu pie recunoscință la sinul drag și cald al acestei școlē, a acestei „alma mater“, care i-a crescut și i-a hrănit cu învățăturile sale părintesci.

Acest moment înălțător de nobilă recunoscință, de avēnt idealistic și de curată iubire nu pōte să fie trecut cu vederea ađi din acest loc, nu pōte să nu vi-se arete vouē, iubiți școlari, ca un exemplu viu și vrednic de urmat pentru toți.

Serbare de bucurie are ađi fericita mamă, cinstita noastră școlă, când își revede o sēmă așa de distinsă din dragii ei fi de odinōră. Și de aceea mă întorc acum cătră scumpii noștri foști elevi de odinōră și în numele almei mater, la care cu inimă recunoscătoare au alergat, le đic:

Stimați Domni! Dragii noștri elevi de odinōră! Bine ađi venit! Bine ađi venit la școlă-mamă, care v'a liberat de sub ocrotirea brațelor sale iubitoare acum 10 ani!... Mersați în lume, luptat-ați luptă bună și ađi munciți ca pioniri consci și neatârnați în ogorul vieții publice a nēmului romānesc! Și în mijlocul laboriosei vōstre activități aminte v'ați adus de poesia senină a anilor de școlă; istoricul glas al strămoșescului „*torna, torna fratre*“ v'a făcut să mai reveniți odată în acest loc, pentru-ca oprind din sbor pentru o clipă aripa grăbită a vremii, să petreceți în câteva clipe fericite din nou đilele trecute de acum 10 ani, — đile — cari atât de adēnc și de drag vi-s'au fiesat în inimă. Bine ađi venit voi inimă pline de nobilă recunoscință; — prezența vōstră aci va fi și va rămēnă o viie pilduire pentru inmele fragede ale tinerimei școlare, ér pentru noi ceilalți un moment de romānescă bucurie, căci intrupat-ați prin venirea vōstră în chip viu și sensibil acea strămoșescă virtute a neamului nostru, care se exprimă în cuvinte: „*Romānul ține minte!*“, cuvinte înspăimântătoare pentru cei-ce ne-au făcut rēu, dér nesfēșit de mângăioase pentru cei-ce ne-au făcut vr'un bine. *Ați ținut minte*, că școlēi acesteia aveți sē-i mulțămiiți în prima linie pentru aceea ce ađi sunteți, *ați ținut minte* de iubirea cu care ea v'a ocrotit și crescut, *ați ținut minte* de învățăturile generose și romānesci, ce ea v'a sădit în inimă, *ați ținut minte* de părinții vōstri sufletesci, de dascălii vōstri de odinōră, și ađi venit să sigilați această aducere aminte romānescă, isvorită din inimile vōstre recunoscătoare, prin actul prezenței vōstre solemne aci!

Școlă-mamă tresaltă de bucurie la revederea vōstră și prin rostul meu vē mulțumesce pentru sentimentele de recunoscință, ce-i arētați! Școlă-mamă se înveselesc ađi când vē vede, căci simte viu, că fiil ei cari n'au uitat'o, au devenit în viață *aceea*, ce dēnsa prin multă muncă și stăruință a vōi, ca ei să devină! Școlă-mamă cu inima 'nduioșată Vē cuprinde în brațele sale și cu cugetul dureros la apropiata despărțire pofindu-vē tōtă fericirea ce vē doriți, vē đice cu mângăioasă speranță 'n viitor:

„Iubiților! La Revedere!...“

Dați-mi voie să repet aceste cuvinte ale școlēi noastre și să le adresez atât cătră stimatul public întrunit aci, cât și cătră toți ceilalți elevi ai noștri:

„Iubiților! La Revedere!“

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Iulie st. v. 1903

se deschide nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii fōiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 corōne, pe șese luni 12 corōne, pe trei luni 6 corōne, pe o lună 2 corōne.

Pentru Romānia și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pōte face mai ușor prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

ULTIME SCIRI.

Oradea mare, 12 Iulie. Adunarea convocată pe ađi de Barabas s'a ținut în agitația generală a populațiunei. Când a luat cuvintul Barabas, aderenții lui Kossuth, cari erau de față în număr mare, l'au întrerupt strigând: Eljen Kossuth! Barabas nu și-a putut termina discursul și s'a retras la hotelul „Vulturul negru“, unde l'au urmat aderenții lui Barabas și Kossuth. apoi între liberali, și koșuthiști, și între socialiști și koșuthiști. A trebuit să intervină armata. S'au făcut mai multe rāniri.

Viena, 13 Iulie. Ministrul comun de finanțe Kallay, a murit.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înscrise este a se mai adauge
pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru
recomandăție.)

Scrieri economice.

**Manual complet de agricultură
rațională**, de Dr. George Maior, profesor
de agricultură la școala superioară dela Fe-
restru și la Seminarul Nifon Metropol-
itul din Bucuresci. Cartea cuprinde patru
volume:

Vol. I. **Agrologia**, senu Agricultura
generală. 34 côle de tipar cu 217 figuri în
text. Carte didactică aprobată de On. Mi-
nister de Agricultură al României cu de-
cizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corône.

Vol. II. **Fitotechnia**, senu cultura
specială a plantelor, 38 côle de tipar cu
202 figuri în text. Carte premiată de Aca-
demia Română cu premiul Nasturel-Herescu
în sesiunea 1889. Costă 8 corône.

Vol. III. **Zootechnia**, senu Cultura ge-
nerală și specială a vitelor cornute, dim-
preună cu lăptărie și lăptăria, 49 côle de
tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corône.

Vol. IV. **Economia Rurală**, senu or-
ganizașia și administrarea moșilor mari
și mici. Costă 8 corône.

Cartea d-lui prof. Maior se deose-
besce esențial de lucrările de acest fel
apărute până acuma în limba și literatura
română prin aceea, că este prima lucrare
completă pe terenul agronomiei în limba
noastră, care tratăză tôte cestiunile cele mai
mari ca și pe cele mici privitoare la agri-
cultura română din tôte țările locuite de
Români, pe baza progreselor actuale ale
științei și tehnicei agricole moderne. Ea
ia serios concurența cu cele mai bune lu-
crări apărute până acum în limbile culte:
germană, franceză, etc.

Economia pentru școlile populare com-
pusă de Teodor Roșiu, învățator la școala
principală română din Lăpușul-Unguresc.
Edițiunea a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b.
porto.)

**Despre influința împrejurărilor asupra
acțiunilor și deprinderilor animalelor** de
Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck
de Panait Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de
Dr. George Maior, profesor de agricultură
și fost estimator expert la banca agricolă.
Motto: „Sărăc în țără săracă“. Eminescu.
Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„**Cartea Plugarilor**“ senu povestiri
economice despre grădinarit, economia câm-
pului, crescerea vitelor etc. scrisă de Ioan
Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b.
(+ 6 b. porto.)

Insoțirile de credit împreunate cu
insoțiri de consum, de vânzare, de viier, de
lăptari etc. Indreptare practică pentru
înființarea și conducerea de astfel de inso-
țiri, de F. W. Raiffeissen. *Edițiunea a V-a*
Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii
rom. de agricultură din comit. Sibiiului.
Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto
20 bani.)

„**Sfaturi de aur**“, pentru sătenii ro-
mâni de tötă starea și etatea, de Aron Boca
Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Grădina de legume, de Ioan F.
Negrușiu, profesor în Blăși. Pentru popo-
lul nostru, scrierea d-lui prof. Negrușiu, e
de cel mai mare folos practico. Costă 50 b.
(plus 5 b. porto.)

Vinuri din pöme, de Gr. Halip
prof. Este o carte în care se dau explicații
și învățături amănunțite asupra modului
cum este a-se face tot felul de vin din
felurite pöme. Prețul 40 b. (cu posta 45
bani.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas.
Moldava, fost prefect al Legiunei III în
1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viața și operile lui Andrei Mureșianu,
studiu istoric-literar de Ioan Ra-
șiu, prof. ord. la preparandia din Blăși,
Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul
curat al acestui op se va contribui la for-
marea unui fond pentru Internatul prepa-
randial din Blăși.

„**Colonel David baron Urs de
Margina la Solferino și Lissa**“, intere-
santa și eminentă conferență, ce a ținut-o
d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger
în reuniunile militare dela Brașov și Si-
biu. Broșura conține și două portrete bine
reșite ale baronului Urs, unul din anii
de mai înainte, când încă era major, și
altul din timpul mai recent; mai conține
și o hartă a Lissei, cum și ilustrașia

mormântului eroului nostru. Prețul 80 b.
(plus 6 b. porto.)

„**Pentru memoria lui Avram
Iancu**“, apöul dat către ministerul de
interne D. Percezel prin d-l Dr. Amos
Frâncu n cauza fondului pentru monumen-
tului Iancu. Prețul este 1 corôna. În Ro-
mânia 2 lei plus 5 bani porto.

„**Pintea Vitözul**“, tradițiuni, legende
și schițe istorice, de Ioan Pop-Retezanul.
Cea mai completă scriere despre eroul
Pintea. În ea se cuprind förte interesante
tradițiuni și istorisirii din tôte părțile, pe
unde a umbat Pintea. Prețul 40 bani.
plus 6 bani porto.

„**Românul în sat și la öste**“. Ac-
esta este titlul unei nouë cärticele, ce
d-l Ioan Pop Retezanul, cunoscutul și me-
ritatul nostru scriitor popular, a dat lite-
raturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf
de Ihering traduce-re de Teodor V. Păcă-
țian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

„**David Almășianu**“, schițe bio-
grafice de Ioan Popa. Broșura acesta,
prezentă și multe momente de însemnă-
tate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„**Țeranul român și ungar din
Ardeal**“, studiu psihologic popular de I.
Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

Mândăstirea Putna în Bucovina de
fracie Forumbescu. Prețul 20 b. (+ 3 b.
porto.)

Nr. 10348—1903.

Concurs.

Pentru ocuparea postului vacant
de administrator la casa de a-
manatare, precum și pentru ocupa-
rea a celor posturi, cari prin ocupa-
rea postului de administrator, even-
tual ar puté deveni în vacanță, pre-
cum sunt: postul de cassar la casa
de amanatare, postul de îngrijitor al
zălögelor amanetate și postul de ofi-
cial, pentru tôte acestea să escrie
concurs.

a) Emolumentele administato-
rului cassei de amanatare sunt:

salar anual 2000 cor., cinci ada-
ose de quinquenale a 100 cor., relut
de quartir 400 cor;

b) pentru cassar: salar 1600 cor.
cinci adause de quinquenale a 100
cor., relut de quartir 320 cor;

c) pentru îngrijitorul zălögelor
amanetate: salar 1400 cor., cinci ada-
ose de quinquenale a 100 cor.; relut
de quartir 280 cor.;

d) pentru oficial: salar 1200 cor.
cinci quinquenale a 100 cor., relut
de quartir 240 cor.

Concurenții la aceste posturi au
să dovedescă:

- 1) etatea (atestat de botez);
- 2) moralitatea (atestat dela au-
toritatea polițiană);
- 3) aptitudinea fizică și spirituală
(atestat medical);
- 4) cultura de școlă (atestat școl.);
- 5) cualificașia în socoteli (ate-
stat);
- 6) aplicașia de până acum
(atestat);
- 7) cunoscința limbilor germană,
maghiară și română (atestat).

Oficianții, cari deja se află în
funcție la casa de amanatare sunt
dispensați dela producerea acestor
documente.

Din contră fie care oficiant de-
la casa de amanatare, carele com-
peteză la posul de administrator la
casa de amanatare și carele de pre-
sent are dreptul a pretinde se fie
pensionat cu leafa întreagă după 30
de ani împliniți în serviciu, fie care
dic: trebuie se alătore pe lângă pe-
țiția de concurs și o declarație fă-
cută în formă de act juridic și de
înțelesul, că densus pentru casul când
ar fi ales de administrator la casa
de amanatare, atât pentru sine cât
și pentru membri familiei sale în-
dreptățiți la pensiuie resigneză de a
mai putea aspira la drepturile ce i
le acördă capitlul I al statutului de
pensiune și că se supune dispoși-
unilor statutului de pensionare, cari

cuprind pensionarea numai după 40
de ani dă zile împliniți în serviciu.
(Cap. II §).

Posturile de ocupat sunt impre-
unate cu obligamentul de a depune
și cautiune, iară cautiunea e egală
cu salarul de pe un an de zile; a-
cësta cautiune are a să depune în-
ainte de depunerea jurământului și
înainte de intrarea în funcțiune.

Cererile de concurs provëdute
cu documentele prescise au a se
înainta subsemnatului magistrat cel
mult până în 23 Iulie a. c. 12 ore din zi
Brassó, 25 Iunie 1903.

2—2, (1021) Magistratul Brașov

Frumos ca o Icónă
este un Teint delicat alb și fin,
și o față fără pistri și pete. Spre a
obține acesta să se spele în fie-care
zi cu **SAPUNUL**
„Lilienmilchseife a lui Bergmann“
(Marca: 2 mineri.)
dela Bergmann & Co. in Dresden și
Tentschen a/E.
Se capëtă bueata cu 80 bani,
la Teutsch & Tartler și la farmacia
lui Roth in Brașov.
(930 14—50)

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provëdut cu cele mai
bune mijlöce tehnice și fiind bine asortat cu tot
felul de caractere de litere din cele mai moderne
este pus în pozișione de a puté esecuta ori-ce
comande cu promptitudine și acurateță, precum:

<p>IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.</p> <p>CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE</p> <p>STATUTE.</p> <p>FOI PERIODICE.</p> <p>BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.</p> <p>PROGRAME ELEGANTE.</p> <p>BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.</p> <p>ANUNȚURİ.</p>	<p>REGISTRE ȘI IMPRIMATE pentru tôte speciile de serviciuri</p> <p>BILANȚURİ. <i>Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.</i> <i>Coverte, in totă mărimca.</i></p> <p>TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.</p> <p>PREȚURİ-CURENTE ȘI DIVERSE</p> <p>BILETE DE INMORMENTARI.</p>
--	---

Comandele eventuale se primesc în biuroul
tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, eta-
giul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Co-
mandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.
Valabil din 1 Maiu st. n. 1903.

<p>Plecarea trenurilor din Brașov.</p> <p>Dela Brașov la Budapesta:</p> <p>I. Trenul mixt la öra 5-20 min. dimin. II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ö. 2-45 m. p. m. III. Trenul de pers. la öra 8-13 min. séra. IV. Tr. accel. la örele 10-26 m. séra.</p> <p>Dela Brașov la Bucuresci:</p> <p>I. Trenul de persöne la öra 3-55 m. dim. II. Tren accel. la örele 5-14 m. dim. III. Trenul mixt la örele 11-40 a. m. IV. Trenul accel. la öra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu). V. Tren mixt la örele 6-50 séra.</p> <p>Dela Brașov la Kezdi-Ösorheiu:</p> <p>I. Trenul de pers. la öra 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la öra 9-18, cu Ciuc Gyimes și Ciuc-Szereda, la öra 10-45 min. a. m.) II. Trenul mixt la öra 8-40 min. a. m. III. Trenul de per. la öra 3— m. p. m.</p> <p>Dela Brașov la Zêrnesci (gar. Bartolomeiu)</p> <p>I. Trenul mixt la öra 9-2 min a. m. II. Trenul mixt la öra 3-44 min. p. m. III. Trenul mixt la öra 9-47 m. séra. IV. Trenul mixt la öra 6-14 m. dim. (Numai dela 1 Iunie Dumineca și în sêrbători).</p> <p>Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:</p> <p>I. Trenul de pers. la öra 5-19 min. dim. II. Trenul mixt la öre 8-40 min. a. m. III. Trenul de pers. la öra 3— min. p. m. (are legătură cu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes).</p>	<p>Sosirea trenurilor în Brașov:</p> <p>Dela Budapesta la Brașov:</p> <p>I. Tren accel. la örele 5-07 m. dim. II. Trenul de persöne la öra 7-50 dim. III. Tr. accel. peste Clușiu la ö. 2-9 m. p. m. IV. Trenul mixt la öra 9-27 min. séra.</p> <p>Dela Bucuresci la Brașov:</p> <p>I. Trenul accel. la öra 2-18 min. p. m. II. Trenul mixt. la öra 9-18 min. séra. III. Trenul pers., la öra 5.— m. p. m. IV. Tren. de pers. la öra 7-41 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal). V. Tr. accel. la örele 10-14 m. séra.</p> <p>Dela Kezdi-Ösorheiu la Brașov:</p> <p>I. Trenul de persöne la öre 8-25 m. dim. (are legătură cu St-Georgiu, Ciuc-Sereda öra 3-20. II. Trenul de pers. la öra 1-53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5-17 dim.) III. Trenul mixt, la öra 6-27 m. séra (are legătură dela Palanca la 8-54 dim.)</p> <p>Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)</p> <p>I. Trenul mixt la öra 7-02 min. dim. II. Trenul mixt la öra 1-12 min. p. m. III. Trenul mixt la öra 8-18 séra.</p> <p>Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:</p> <p>I. Trenul de pers. la öra 8-25 m. dim. II. Trenul de pers. la öra 1-53 m. p. m. III. Trenul mixt la öra 6-27 min. séra. (Are legătură cu Tușnad-Ciuc-Gyimes.) IV. Trenul mixt la örele 10-05 m. séra.</p>
--	---